

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

4SV05E Magisterkurs i svenska språket med didaktisk inriktning, 60 högskolepoäng

4SV05E Swedish, Master's Course with Specialization in Teaching and Learning, 60 credits

Huvudområde

Svenska språket

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Avancerad nivå

Fördjupning

A1E

Fastställande

Fastställd av Institutionen för svenska språket 2021-01-21

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2021

Förkunskaper

Lärarexamen för grundskolan eller gymnasieskolan med minst 90 högskolepoäng i svenska inklusive 15 hp självständigt arbete.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- kritiskt diskutera och problematisera aktuell svenskämnesdidaktisk forskning,
- redogöra för ämnesdidaktiska strömningar ur ett utbildningshistoriskt perspektiv,
- identifiera och analysera problem och möjligheter inom det didaktiska fältet i relation till yrkesverksamheten,
- visa förmåga att planera vetenskapliga undersökningar som identifierar och analyserar relevanta problem inom det didaktiska fältet,
- uppvisa teoretisk, ämnesdidaktisk, metodisk och forskningsetisk medvetenhet.

Delkurs 1. Introduktion till svenskämnets didaktik (7,5 hp)

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- självständigt identifiera och formulera problemställningar av relevans för

- yrkesverksamheten och för vidare forskning inom språkvetenskap,
- självständigt bedöma och kritiskt förhålla sig till olika teorier, metoder och vetenskapliga studier samt sätta dessa i relation till den egna yrkesverksamheten.

Delkurs 2. Skolämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv (7,5 hp)

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- kritiskt diskutera och problematisera svenskdidaktisk och litteraturredaktisk forskning,
- redovisa fördjupade kunskaper om olika didaktiska verktyg för undervisning i skolämnet svenska och om deras förankring i aktuell forskning,
- redogöra för hur man kan förena språkvetenskapliga och litteraturvetenskapliga inslag i undervisningen,
- redovisa kunskap om på vilka arenor det vetenskapliga samtalet om svenskdidaktik och litteraturredaktik bedrivs samt vilka olika teorier och metoder som ventileras i dessa.

Delkurs 3. Individuella fördjupningskurser i svenska (15 hp, alt. 7,5+7,5 hp)

Aktuella lärandemål för de valda fördjupningskurserna återfinns i respektive kursplan.

Delkurs 4a Självständigt arbete (30 hp, alt. 15+15 hp)

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- redovisa relevanta vetenskapliga, ämnesdidaktiska, metodiska och etiska aspekter i det självständiga arbetet,
- producera ett självständigt arbete som är väldisponerat och språkligt korrekt,
- försvara sitt självständiga arbete med sakliga och relevanta argument,
- konstruktivt och kritiskt granska annat motsvarande självständigt arbete samt kommunicera dess förtjänster och brister med konstruktiv kritik.

Delkurs 4b Självständigt arbete (15 hp) och individuella fördjupningskurser (15 hp)

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna

- redovisa relevanta vetenskapliga, ämnesdidaktiska, metodiska och etiska aspekter i det självständiga arbetet,
- producera ett självständigt arbete som är väldisponerat och språkligt korrekt,
- försvara sitt självständiga arbete med sakliga och relevanta argument,
- konstruktivt och kritiskt granska annat motsvarande självständigt arbete samt kommunicera dess förtjänster och brister med konstruktiv kritik.

Aktuella lärandemål för de valda fördjupningskurserna återfinns i respektive kursplan.

Innehåll

Kursen har ett genomgående svenskämnesdidaktiskt fokus och belyser det didaktiska forskningsfältet ur olika teoretiska perspektiv. Innehållet förhåller sig både till den praktiska verksamheten i skolan och till aktuella studier av undervisning i ämnet svenska i grund- och gymnasieskolan.

Delkurs 1. Introduktion till svenskämnets didaktik (7,5 hp)

Delkursen ger en introduktion till didaktik som forskningsfält. I delkursen presenteras, analyseras och diskuteras svenskdidaktisk forskning, dess historiska rötter och nutida tillämpningar. Kursen behandlar även språkpedagogik, litteraturpedagogik och

klassrumsforskning.

Delkurs 2. Skolämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv (7,5 hp)

Delkursen behandlar skolämnet svenska ur ett didaktiskt perspektiv och baseras på nationell och internationell ämnesdidaktisk forskning. Praktiska och teoretiska modeller för undervisning i ämnets olika delar ingår. Därtill ges prov på undervisningsupplägg som förenar språkvetenskap med litteraturvetenskap. Med fokus på svenskdidaktisk och litteraturredidaktisk forskning fördjupas och problematiseras forskningens anknytning till yrkespraktiken. Vidare är kursen uppsatsförberedande genom en orientering i de arenor för ämnesdidaktisk forskning som finns idag, granskning av ämnesdidaktiska artiklar och fördjupning av metoder och teorier för ämnesdidaktisk forskning.

Delkurs 3. Individuella fördjupningskurser i svenska (15 hp, alt. 7,5+7,5 hp)

Den studerande väljer lämpliga fördjupningskurser ur aktuellt kursutbud.

Delkurs 4, alternativ A. Självständigt arbete (30 hp, alt. 15+15 hp)

Det självständiga arbetet ska baseras på ett individuellt forskningsarbete under handledning och ska vara relaterat till för området relevanta vetenskapliga ansatser och teorier. I den mån det är möjligt, bör det självständiga arbetet knyta an till forskningsintressen vid institutionen. Det självständiga arbetet förankras i ämnesdidaktisk forskning med relevans för det valda uppsatsämnet.

Delkurs 4 alternativ B. Självständigt arbete (15 hp) och individuell fördjupningskurs (15 hp)

Det självständiga arbetet ska baseras på ett individuellt forskningsarbete under handledning och ska vara relaterat till för området relevanta vetenskapliga ansatser och teorier. I det självständiga arbetet ingår en fördjupning i ämnesdidaktisk forskning med relevans för det valda uppsatsämnet. I den mån det är möjligt, bör det självständiga arbetet knyta an till forskningsintressen vid institutionen.

Undervisningsformer

För varje studerande görs en individuell studieplan, som utformas i samråd med handledaren och de vetenskapligt ansvariga.

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, gruppdiskussioner och enskild handledning. Närvaro är obligatorisk vid seminarier och annan undervisning där examination ingår.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Delkurs 1 examineras genom skriftligt paper som diskuteras vid seminarier.

Delkurs 2 examineras genom skriftliga tentamina och genom muntliga redovisningar i seminarier.

Delkurs 3 Examinationsformer för valda fördjupningskurser framgår av aktuell kursplan.

Delkurs 4 a,b examineras genom att den studerande lägger fram sitt självständiga arbete vid ett slutseminarium samt opponerar på annan students arbete. Examinationsformer för valda fördjupningskurser framgår av aktuell kursplan.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl

godkänd meddelas skriftligen vid kursstart.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Delkurs 1. Introduktion till svenskämnets didaktik (7,5 hp)

Uljen, Michael (red.). 1997. *Didaktik*. Lund: Studentlitteratur. 265 s.

Dessutom väljs minst en bok från vardera av följande sex avdelningar:

1. Modersmålets didaktik (ämneskonceptioner, paradig, ämnets identitet)

Ask, Sofia. Senaste upplagan. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 129 s.

Ball, Stephen. 1987. "English Teaching, the State and Forms of Literacy". I: Sjaak Kroon & Jan Sturm (red.). *Research on Mother Tongue Education in an International Perspective*. Enschede. 16 s.

Bergman, Lotta. 2007. *Gymnasieskolans svenskämne: en studie av svenskundervisningen i fyra gymnasieklasser*. Malmö: Malmö högskola, Lärarytbildningen. Diss. 364 s. ISBN 9789197653787

Boström, Lena & Josefsson, Gunlög. Senaste upplagan. *Vägar till grammatik*. Lund: Studentlitteratur. s. 9–17. ISBN 9144037856

Herrlitz, Wolfgang. 1987. "Standard Language Teaching in Europe: Preliminary Results of a Comparative Approach". I: Sjaak Kroon & Jan Sturm (red.). *Research on MotherTongue Education in an International Perspective*. Enschede. 11 s.

Lim Falk, Maria. 2008. *Svenska i engelskspråkig skolmiljö: ämnesrelaterat språkbruk i två gymnasieklasser*. Stockholm: Stockholms universitet. Diss. 312 s. ISBN 9789185445998

Malmgren, Lars-Göran. Senaste upplagan. *Svenskundervisning i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur. 151 s.

Molloy, Gunilla. Senaste upplagan. *Skolämnet svenska: en kritisk ämnesdidaktik*. Lund: Studentlitteratur. 198 s. ISBN 9789144019987

Thavenius, Jan. 1992. *Det postlitterära samhället. Tankar om litteraturens och läsningens framtid*. Rapporter om utbildning 2, 1992. Malmö: Lärarhögskolan. 40 s.

2. Ämneshistoria

Einarsson, Jan. Senaste upplagan. "Skolsamtalets historia". I: Carin Sandquist & Ulf Teleman (red.). *Språkutveckling under skoltiden*. Lund: Studentlitteratur. 16 s. ISBN 9144296819

Josephson, Olle. 2012. "Språkvetenskapen och svenskämnet i hundraårsperspektiv". I: Skar, Gustaf & Tengberg, Michael (red.). *Svenskämnet i går, i dag, i morgon: Svenskläraryrket 100 år*. Stockholm: Svenskläraryrket. 18 s. ISBN 9789127429659

Knutas, Edmund. 2008. *Mellan retorik och praktik: en ämnesdidaktisk och läroplansteoretisk studie av svenskämnen och fyra gymnasielärares svenskundervisning efter gymnasiereformen 1994*. Umeå: Umeå universitet. Diss. 330 s. ISBN 9789172646346

Thavenius, Jan & Malmgren, Gun. Senaste upplagan. *Svenskämnet i förvandling: historiska perspektiv - aktuella utmaningar*. Lund: Studentlitteratur. 215 s.

Thavenius, Jan. Senaste upplagan. *Svenskämnets historia*. Lund: Studentlitteratur. 165 s.

3. Socialisation – kultur – media

Andersson, Lars Gustaf m.fl. Senaste upplagan. *Skolan och de kulturella förändringarna*. Lund: Studentlitteratur. 204 s.

Bellander, Theres. 2010. *Ungdomars dagliga interaktion: en språkvetenskaplig studie av sex gymnasieungdomars bruk av tal, skrift och interaktionsmedier*. Uppsala: Uppsala universitet. Diss. 230 s. ISBN 9789150621648

Boëthius, Ulf. Senaste upplagan. "Ungdom, medier och moraliska paniker". I: Johan Fornäs m.fl. *Ungdom i skilda sfärer*. Stockholm: B. Östlings bokförl. Symposion. 23 s.

Bourdieu, Pierre. 1998. *Om televisionen*. Stockholm: B. Östlings bokförl. Symposion. 128 s. ISBN 9171393668

Erixon, Per-Olof. 2012. "Svenskämnet i ett nytt medieekologiskt sammanhang". I: Skar, Gustaf & Tengberg, Michael (red.). *Svenskämnet i går, i dag, i morgon: Svenskläraryrket 100 år*. Stockholm: Svenskläraryrket. 15 s. ISBN 9789127429659

Hargreaves, Andy. Senaste upplagan. *Läraren i kunskapssamhället: i osäkerhetens tidevarv*. Lund: Studentlitteratur. 257 s.

Olin-Scheller, Christina. 2006. *Mellan Dante och Big Brother: en studie om gymnasieelevers textvärldar*. Karlstad: Estetiskfilosofiska fakulteten, Litteraturvetenskap, Karlstads universitet. Diss. 267 s. ISBN 9170630984

Postman, Neil. 1998. *När skolans klocka klämtar. Om behovet av meningsskapande berättelser*. Göteborg: Daidalos. 168 s. ISBN 9171730834

Rönnerberg, Margareta. 1993. "Jag vill vara Michelangelo eller Donatello! Om mediernas och barnens våldslekar". I: Cecilia von Feilitzen m.fl. (red.). *Våld från alla håll: forskningsperspektiv på våld i rörliga bilder*. Stockholm: B. Östlings bokförl. Symposion. 23 s. ISBN 9171391231

4. Språkdiraktik

Ask, Sofia. 2007. *Vägar till ett akademiskt skriftspråk*. Växjö: Växjö University Press. Diss. 227 s. ISBN 9789176365571

Bergh Nestlog, Ewa. 2009. *Perspektiv i elevtexter: skriftligt argumenterande i grundskolans mellanår*. Växjö: Växjö universitet. (lic.-avh.). 139 s.

Björk, Maj & Liberg, Caroline. Senaste upplagan. *Vägar in i skriftspråket: tillsammans och på egen hand*. Stockholm: Natur och kultur. Ca 100 s. (urval).

Einarsson, Jan, 1997. "Barns språk i klassamhälle". *Svenskans beskrivning* 22. Lund: Lund University Press, 1997. S. 50–64. ISBN 91-7966-446-6

Evensen, Lars Sigfred. 1997. "Betydningen av å arbeide i et langsomt medium". I: Birgitta Garne (red.). *Ut med språket! En bok om språkutveckling och pedagogisk praktik*. Stockholm: Natur och kultur i samarbete med Svenskläraryöreningen. 10 s. ISBN 912763387X

Hansson, Fredrik. 2011. *På jakt efter språk: om språkdelen i gymnasieskolans svenskämne*. Lund: Lunds universitet. Diss. 239 s. ISBN 9789186295110

Magnusson, Ulrika. 2011. *Skolspråk i utveckling: en- och flerspråkiga elevers bruk av grammatiska metaforer i senare skolor*. Göteborg: Göteborgs universitet. Diss. 267 s. ISBN 9789187850455

Molloy, Gunilla. Senaste upplagan. *När pojkar läser och skriver*. Lund: Studentlitteratur. 167 s.

Skoog, Marianne. 2012. *Skriftspråkande i förskoleklass och årskurs 1*. Örebro: Örebro universitet. Diss. 236 s. ISBN 9789176688366

Palmér, Anne. 2008. *Samspel och solostämmor: om muntlig kommunikation i gymnasieskolan*. Uppsala: Uppsala universitet. Diss. 218 s. ISBN 9789150619935

Westman, Maria. 2009. *Skriftpraktiker i gymnasieskolan: bygg- och omvårdnadselever skriver*. Stockholm: Stockholms universitet. Diss. 209 s. ISBN 9789186071158

5. Litteraturredaktik

Appleyard, Joseph A. Senaste upplagan. *Becoming a reader: the experience of fiction from childhood to adulthood*. Cambridge: Cambridge University Press. Ca 100 s. (urval).

Bommarco, Birgitta. 2006. *Texter i dialog: en studie i gymnasieelevers*

litteraturläsning. Lund: Lunds universitet. Diss. 252 s. ISBN 9185042218

Langer, Judith. Senaste upplagan. *Envisioning literature: literary understanding and literature instruction*. New York: Teacher College Press. 150 s.

Lindell, Ingrid & Öhman, Anders. Senaste upplagan. *För berättelsens skull: modeller för litteraturundervisningen*. Stockholm: Natur & Kultur. 215 s.

Lundström, Stefan. 2007. *Textens väg: om förutsättningar för texturval i gymnasieskolans svenskundervisning*. Umeå: Umeå universitet. Diss. 334 s. ISBN 9789172643789

Malmgren, Lars-Göran. Senaste upplagan. *Åtta läsare på mellanstadiet: litteraturläsning i ett utvecklingsperspektiv*. Lund: Studentlitteratur. 239 s.

Molloy, Gunilla. 2002. *Läraren, litteraturen, eleven: en studie om läsning av skönlitteratur på högstadiet*. Stockholm: Lärarhögskolan. Diss. 346 s. ISBN 9176565343

Olin-Scheller, Christina & Tengberg Michael (red.). Senaste upplagan. *Läsa mellan raderna*. Malmö: Gleerups. 260 s.

Svedner, Per Olov. 1995. "Läsningen, läsaren och texten". *Utbildning och demokrati*, nr 2. 23 s.

Tengberg, Michael. 2011. *Samtalets möjligheter: om litteratursamtal och litteraturreception i skolan*. Stockholm: Brutus Östlings bokförlag Symposion. 352 s. ISBN 9789186761011

Årheim, Annette. 2007. *När realismen blir orealistisk: litteraturens "sanna historier" och unga läsares tolkningsstrategier*. Växjö: Växjö University Press. Diss. 219 s. ISBN 9789176365717

6. Klassrumsforskning

Bergh Nestlog, Ewa. 2012. *Var är meningen?: elevtexter och undervisningspraktiker*. Växjö: Linnéuniversitetet. Diss. 287 s.

Cumming, Carol. 1985. "Qualitative Research in the Infant Classroom: A Personal Account". I: Robert G. Burgess (red.). *Issues in Educational Research: qualitative methods*. Part three: Issues in Teacher research. Philadelphia: Falmer Press. S. 216–250.

Einarsson, Jan & Hultman, Tor G. 1984. *God morgon pojkar och flickor: om språk och kön i skolan*. Malmö: LiberFörlag. 240 s. ISBN 9138613271

Einarsson, Jan. Senaste upplagan. *Barns språkliga dagar*. Lund: Studentlitteratur. 206 s.

Ely, Margot, m. fl. Senaste upplagan. *Kvalitativ forskningsmetodik i praktiken: cirklar inom cirklar*. Lund: Studentlitteratur. 250 s.

Hammersley, Martin & Atkinson, Paul. Senaste upplagan. *Ethnography: principles in practice*. London: Routledge. I urval 26 s.

Hägerfelth, Gun. 2004. *Språkpraktiker i naturkunskap i två mångkulturella gymnasieklassrum: en studie av läroprocesser bland elever med olika förstaspråk*. Malmö: Lärarutbildningen, Malmö högskola. Diss. 372 s. ISBN 91-85042-08-0

Linnér, Bengt & Lundin Åkesson, Katarina. Senaste upplagan. *Klassrummens många språk: att förhålla sig till elevers språkbruk*. Lund: Studentlitteratur. 210 s.

Norberg Brorsson, Birgitta. 2007. *Man liksom bara skriver: skrivande och skrivkontexter i grundskolans år 7 och 8*. Örebro: Örebro universitet. Diss. 302 s. ISBN 9176685233

Delkurs 2. Skolämnet svenska: didaktik och forskningsperspektiv (7,5 hp)

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 129 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Berge, Anna & Per Blomqvist. 2012. *Skrivundervisning i samspel med litterära texter*. Stockholm: Liber. 188 s. ISBN 9789147100910. Läses enligt anvisning från undervisande lärare.

Ivanic, Roz. 2004. "Discourses of writing and learning to write". *Language and education*, vol. 18, no. 3. s. 220–245.

Lindberg, Ylva & Svensson Anette. 2020. *Litteraturredidaktik. Språkämnen i samverkan*. Stockholm: Natur och Kultur. 237 s. ISBN 9789127826885

Myhill, Debra, Jones, Susan, Lines, Helen & Watson, Annabel. 2015. "Playing with language: grammar as a resource for writers". I E. Bergh Nestlog & N. Larsson (red). *Svenska - ett inkluderande ämne*. Stockholm: Svenskläraryöreningen. 20 s. ISBN 9789127445857

Nordenstam, Anna. 2020. "Litteraturredidaktik". I S. Schottenius Cullberg, A. Hedberg & J. Svedjedal (red.). *Litteraturvetenskap II*. Lund: Studentlitteratur. s. 69-88. ISBN 9789144136257

Pettersson, Jonatan. 2014. "Den språkhistoriska kunskapens värden – språkhistoria i ett historiedidaktiskt perspektiv". I *Studier i svensk språkhistoria 12*: [eds] Maria Bylin, Cecilia Falk, Tomas Riad. Stockholm: Acta Universitatis Stockholmiensis, s. 153–165. ISBN 9789187235863

Sahlée, Anna. 2016. "Hur löser de uppgiften? – En studie av underkända och högt betygsatta provtexter i svenska och svenska som andraspråk". *Språk och stil* 26, s. 195–230.

Skolforskningsinstitutet. 2018. *Feedback i skrivundervisningen. Systematisk översikt* 2018:01. Solna: Skolforskningsinstitutet. 57 s. ISBN 9789198438321

Skolforskningsinstitutet. 2019. *Läsförståelse och undervisning om lässtrategier. Systematisk översikt* 2019:02. Solna: Skolforskningsinstitutet. 105 s. ISBN 9789198438383

Svenkerud, Sigrun. 2013. "Ikke stå som en slapp potet – elevsynspunkter på opplæring i muntlige ferdigheter". *Acta Didactica Norge* Vol 7, nr 1. 16 s.

Därtill tillkommer vetenskapliga texter enligt instruktioner från undervisande lärare. Ca 250 s.

Delkurs 3. Individuell fördjupning i svenska II (15 hp, alt. 7,5+7,5 hp)

Litteratur enligt den studerandes val av fördjupningskurser.

Delkurs 4 A och B. Självständigt arbete (30 hp, alt. 15 hp)

Johansson, Bo & Svedner, Per Olov. 2010. *Examensarbetet i lärarutbildningen*. 5. uppl. Stockholm: Kunskapsföretaget. 105 s. ISBN 91-89040-74-0

Lagerholm, Per. 2010. *Språkvetenskapliga uppsatser*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. 158 s. ISBN 978-91-44-05645-6

Refero – antiplagieringsguiden. Elektronisk resurs. www.bi.hik.se/Refero/1intro.php

Stensmo, Christer. 2002. *Vetenskapsteori och metod för lärare: en introduktion*. 1. uppl. Stockholm: Kunskapsföretaget. 136 s. ISBN:91-89040-44-9

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. Senaste utgåvan. Stockholm: Liber. 216 s.

Övrig litteratur tillkommer i samråd med handledare.